

Regional riktlinje för anlitandet av utländsk arbetskraft vid närings-, trafik- och miljöcentralerna i Södra Österbotten och Österbotten

1) Avsikten med den regionala riktlinjen

Den regionala riktlinjen för anlitande av utländsk arbetskraft grundar sig på utlänningslagen (RP 114/2022). De regionala riktlinjerna används vid beviljandet av uppehållstillstånd för arbetstagare och bedömningen av tillgången på arbetskraft och i dem fastställs inom vilka yrkesområden tillgången på arbetskraft har försvårats på yrkesklassnivå.

Från och med 1.1.2025 avskaffades delbeslut gällande uppehållstillstånd för arbetstagare och uppehållstillstånd för säsongarbete som tidigare utfärdades av arbets- och näringsbyråerna. Beslutsfattandet gällande utlänningsstillstånd flyttades då i sin helhet till Migrationsverket (Migri). Alla granskningar gällande förutsättningarna för arbetstagares uppehållstillstånd och uppehållstillstånd för säsongarbete sköts nu av Migri.

Tillgången på arbetskraft inom olika yrkesområden och branscher varierar beroende på den regionala och lokala arbetsmarknadens struktur och situation. Syftet med denna regionala riktlinje är att stöda tillgången på arbetskraft i områden för NTM-centralerna i Södra Österbotten och Österbotten, med beaktande av särdragen på områdets arbetsmarknad. I riktlinjen ges en koncis beskrivning av arbetsmarknadssituationen och tillgången på arbetskraft bedöms.

2) Arbetsmarknadsläget i regionen och tillgången på arbetskraft

Arbetsgivare verksamma i Finland ska i första hand rekrytera arbetstagare från den arbetskraft som redan finns på arbetsmarknaden. Arbetsgivare ska huvudsakligen publicera en annons om den lediga arbetsplatsen på jobbmarknad.fi -sidorna under minst två (2) veckor för att utreda om det finns arbetskraft på arbetsmarknaden för uppgiften. I tillståndsbedömningen beaktas sökanden från hela EU-/EES-området.

Om yrkesbenämningen inte hittas i den regionala riktlinjen för arbetstillstånd och en arbetsgivare verksam i Finland rekryterar en arbetstagare utanför EU- eller EES-länder, ska arbetsgivaren lediganslå arbetsplatsen under två veckors tid. Migri begär också en utredning om tillgången på arbetskraft av arbetsgivaren. I denna riktlinje har samlats de yrkesbranscher som kan understödjas i området utan ovan nämnda utredning om tillgång på arbetskraft.

NTM-centralerna i Södra Österbotten och i Österbotten som har utarbetat den regionala riktlinjen har sänt en begäran om utlåtande till följande arbetsmarknadsparter och polisen: Polisinspektionen i Österbotten, Österbottens handelskammare, Etelä-Pohjanmaan Kauppamari, Mellersta Österbottens Företagare, Etelä-Pohjanmaan yrittäjät, Kust-Österbottens Företagare, STTK Österbotten, STTK Etelä-Pohjanmaa, FFC, Akava Keski-Pohjanmaa, Akava Österbotten, Akava Etelä-Pohjanmaa.

Södra Österbotten

De starkaste branscherna i Södra Österbotten är teknologiindustrin (huvudvikten på maskin- och metallindustrin), livsmedelsproduktionen samt träprodukt- och möbelindustrin. Koncentrationer inom handelsbranschen finns naturligtvis i landskapscentret Seinäjoki samt i regioncentren. Södra Österbotten är ett betydande produktionsområde för vindel, eftersom landskapets andel av hela landets vindelproduktion är ca 12 procent. Vid sidan om och som komplettering till vindkraften har kommit produktionsområden för solenergi.

Osäkerhet och oförutsägbarhet karakteriserar fortfarande landskapets konjunkturförväntningar men tron på en vändning till det bättre håller sakta på att stärkas och som helhet betraktat har landskapets tolerans mot olika typer av kriser varit rimlig. Betraktat ur näringslivets perspektiv har den klaraste anledningen till bekymmer varit byggbranschens svaga situation, vilket har återspeglats sig omfattande inom företagsfältet. I Alavo och Kauhajoki har fabriker som har varit kopplade till byggbranschen upphört med sin verksamhet och dessa kombinerade med den allmänna konjunktursituationen har orsakat en regional strukturomvandlingssituation.

Sysselsättningsgraden i landskapet har enligt arbetskraftsundersökningen varit högre än i landet i genomsnitt men mängden sysselsatta har haft en nedåtgående trend jämfört med situationen året innan. Efterfrågan på arbetskraft har varit ganska svag, men den har dock inte stannat eftersom det finns fortsättningsvis brist på kunnig arbetskraft inom många branscher. Det är ständiga utmaningar vid rekryteringar till exempel inom social- och hälsovårdsbranschen, teknologiindustrin, ICT-branschen samt inom inkvarterings- och kosthållningsbranschen. När det gäller social- och hälsovårdsbranschen har välfärdsområdenas ekonomiska utmaningar och omorganisering av funktioner påverkat rekryteringsmöjligheter och -behov i hela branschen, men långsiktiga utsikter är fortfarande sådana att det även i fortsättningen kommer att vara brist på yrkesfolk inom branschen.

Inom området för NTM-centralen i Södra Österbotten fanns det i slutet av februari sammanlagt 7 825 arbetslösa arbetssökande. Jämfört med året innan ökade antalet med 761 arbetssökande. Inom området för NTM-centralen i Södra Österbotten var andelen arbetslösa arbetssökande av arbetskraften den näst lägsta i Fastlandsfinland (9,1 %). Motsvarande andel i hela landet var 12,0 %. Under februari månad anmälades 1 275 nya lediga arbetsplatser, vilket är 345 färre (- 21,3 %) än vid motsvarande tidpunkt för ett år sedan. Under februari fanns det sammanlagt 3 587 lediga arbetsplatser, vilket var 1 402 platser (- 28,1 %) färre än för ett år sedan. Antalet permitterade var 1 262 dvs. 150 personer färre än för ett år sedan (- 10,6 %). (Sysselsättningsöversikten för området vid NTM-centralen i Södra Österbotten, februari 2025.)

Österbotten

Österbotten är ett energiskt landskap med ett mångsidigt näringsliv och en sysselsättnings-situation som ligger på landets toppnivå. Landskapets starka sidor är mångsidig bransch-struktur som består av exportbetonad industri, primärproduktion, handel och turism samt byggnadsbransch. Industrieföretagen i Österbotten är verksamma inom många olika under-näringsgrenar och exportens andel av industriomsättningen är stor. Regionens landsbygds-produktion är viktig för hela Finland. De största arbetsgivarna förutom den privata sektorns export- och livsmedelsindustri är Österbottens välfärdsområde, städer, kommuner och läro-anstalter.

Även om investeringar i omställningen till ren energi har under den senaste tiden delvis haft motvind, så är man i Österbotten ändå optimistiska i fråga om förverkligandet av de planerade projekten. Investeringsvågen består bland annat av batteri-, väteindustri- och

mark- och havsbaserad vindkraftsinvesteringar. Både företag som redan är etablerade i regionen samt nya aktörer som etablerar sig har planer på att genomföra investeringar. Multiplikatoreffekterna från industri till andra branscher kommer att vara stora.

Under de svaga konjunkturerna håller arbetslöshetssiffrorna på att öka, men sysselsättningsläget i Österbotten är fortsättningsvis bland de bästa i Fastlandsfinland. Företagen i regionen har traditionellt lidit av bristen på arbetskraft, och situationen har inte förbättrats märkbart trots att arbetslösheten har ökat, vilket fortsättningsvis förorsakar problem med att få efterfrågan och utbudet på arbetskraft att mötas. Under de närmaste åren förväntas efterfrågan på arbetskraft att öka allt mer när storinvesteringarna förverkligas och det kommer att behövas tusentals nya arbetstagare i landskapet.

I februari 2025 fanns i landskapet Österbotten 5 900 arbetslösa arbetssökande. Arbetslösheten har ökat med 10 procent jämfört med året innan, dock mindre än i hela landet i genomsnitt (13 %). Arbetslösheten har ökat i alla yrkesgrupper, kraftigast bland service- och försäljningspersonal samt i yrkesgruppen för byggnads-, reparations- och tillverkningsarbetare. Arbetslösheten har minskat endast i yrkesgruppen för jordbrukare och skogsarbetare. Antalet arbetslösa utlänningar var i februari 1 422 dvs. 24 procent av alla arbetslösa. Antalet är en ökning med 24 procent jämfört med året innan. Ökad arbetslöshet bland utlänningarna påverkas förutom av den ekonomiska situationen också av det ökade antalet utländsk arbetskraft. År 2024 var sysselsättningsgraden i landskapet Österbotten den bästa i Fastlandsfinland, i genomsnitt 78,3 procent.

Mellersta Österbotten

Mellersta Österbotten har en mångsidig näringsstruktur: i regionen finns en stark exportindustri, mångsidig primärproduktion och betydande handels- och servicebransch. I Mellersta Österbotten dyker det upp nya innovationer speciellt inom branscher som främjar omställningen till ren energi. Regionen har en betydande roll i hela Finlands batterivärdekedja och i investeringsvågen inom omställningen till ren energi. Investeringsvågen i omställningen till ren energi består bland annat av batteriindustri-, väteindustri- och vindkraftsinvesteringar, och därutöver företag som redan finns i regionen utvecklar sin verksamhet och investerar hela tiden. Industriinvesteringarnas positiva multiplikatoreffekter sträcker sig naturligtvis också till andra branscher. Förutom kemisk industri finns i landskapet ett kraftigt biokluster och båtindustri som är betydande på nationell nivå. De största företagen inom livsmedelsindustrin finns inom köttförädling, mejeribranschen samt inom tillverkning av läskedrycker. De största arbetsgivarna förutom den privata sektorns export- och livsmedelsindustri samt handelsbranschen är Mellersta Österbottens välfärdsområde, Karleby stad och läroanstalterna.

Den osäkra situationen i världsekonomin och ökade kostnaderna samt det ostadiga arbetsmarknadsläget har under den senaste tiden försvårat företagsverksamheten inom många branscher, men minskad räntenivå är ett positivt tecken. Även om investeringar i omställningen till ren energi har haft en aning motvind på andra håll, så har många projekt i Mellersta Österbotten redan gått vidare från planeringsstadiet till förverkligande. Också företag som redan är verksamma inom området innoverar och investerar aktivt. I kölvatten till landskapets betydande exportindustri har många av underleverantörsnätverkets sm-företag kommit in på tillväxts- och internationaliseringsbanan. De sköter helhetsmässigt storindustrins underhålls-, installations- och förändringsarbeten ända från planering till förverkligande.

Sysselsättningsläget i Mellersta Österbotten har traditionellt hört till de bästa i landet. Även om efterfrågan på arbetskraft under den senaste tiden har varit på låg nivå och mängden arbetslösa har ökat en aning, har landskapet trots detta bibehållit sin höga nivå i jämförelsen mellan regionerna. Företagen i regionen har utmaningar med att få kunnig arbetskraft, och inte ens den ökade arbetslösheten har hjälpt situationen märkbart. Efterfrågan på arbetskraft förväntas öka på längre sikt när storinvesteringarna som planerats i landskapet förverkligas. När man beaktar befolkningsprognoserna kan det vara svårt att svara på kraven.

Antalet arbetslösa arbetssökande var i Mellersta Österbotten 2 918 personer i februari 2025, ökningen var nio procent jämfört med situationen året innan. I övriga Finland hade antalet arbetslösa arbetssökande ökat med 13 procent jämfört med året innan. Beträktat enligt yrkesgrupper har arbetslösheten ökat mest bland service- och försäljningspersonal och minskat i yrkesgruppen för övriga arbetstagare från och med början av år 2025. I februari var antalet utlänningar 254, dvs. 9 procent av alla arbetslösa. År 2024 var sysselsättningsgraden i Mellersta Österbotten i genomsnitt 73,9 procent, vilket är det tredje bästa resultatet i en jämförelse mellan landskapen i Fastlandsfinland. På grund av den lilla befolkningsbasen är variationer i sysselsättningsgraden dock stora och påverkas kraftigt även av små ändringar i antalet sysselsatta.

Inom området för NTM-centralen i Österbotten (Österbotten, Mellersta Österbotten) fanns i slutet av februari sammanlagt 8 789 arbetslösa arbetssökande. Antalet har ökat med nio procent jämfört med situationen året innan. Antalet arbetslösa var i februari 269 färre än i januari. Andelen arbetslösa arbetssökande av arbetskraften inom området för NTM-centralen i Österbotten är dock fortsättningsvis den lägsta i Fastlandsfinland (7,6 %). Motsvarande andel i hela landet är 12 %. Jämfört med januari månad minskade arbetslöshetsgraden med 0,3 procentenheter inom Österbottens NTM-centrals område och förblev oförändrad i hela landet. Under februari månad fanns det totalt 4 566 lediga arbetsplatser, vilket är 3 641 arbetsplatser (- 44,4 %) färre än för ett år sedan. Antalet heltidspermitterade var 792 dvs. 390 färre än för ett år sedan (-33,0 %). (Sysselsättningsöversikt för området vid NTM-centralen i Österbotten, februari 2025).

Källor

- [Regionala utvecklingsutsikter våren 2025 \(på finska, tem.fi\)](#)
- [Etelä-Pohjanmaan työllisyyskatsaus Helmikuu 2025 \(ely-keskus.fi\)](#)
- [Sysselsättningsöversikt Österbotten Februari 2025 \(ely-keskus.fi\)](#)
- [Työvoiman saatavuus ja kohtaanto -raportti \(app.powerbi.com\)](#)

3) Den regionala riktlinjen

Inom följande yrkesbranscher har tillgången på arbetskraft i området försvårats.

Yrkesbransch	Yrkesklass (ISCO)	Yrkesbenämningar som ingår i riktlinjen
Specialister, social- och hälsovårdsbranschen	22 Hälso- och sjukvårdsspecialister	2221 - Överskötare och avdelningsskötare 2211 - Allmänläkare 2212 - Överläkare och specialistläkare

		2261 - Tandläkare 2266 - Audiologer och logopeder
Specialister, social- och hälsovårdsbranschen	26 Specialister inom juridik samt inom social- och kultursektorn	2634 – Psykologer 2635 – Specialister inom socialt arbete
Servicepersonal, social- och hälsovårdsbranschen	53 Vård- och omsorgspersonal	5321 - Närvårdare (även omsorgsassistenten)
Experter, social- och hälsovårdsbranschen	32 Hälso- och sjukvårdsexperter	3212 - Bioanalytiker (hälsovården) 3213 - Farmaceuter 3221 - Sjukskötare och hälsovårdare 3251 - Munhygienister 3255 - Fysioterapeuter m.fl. 3259 - Övriga experter inom hälso- och sjukvården utan annan klassificering
Experter	34 Juridiska assistenter samt experter inom social- och kultursektorn	3434 – Kökschefer
Service- och försäljningspersonal	51 Servicepersonal	5120 – Restaurang- och storhushållspersonal 5151 – Arbetsledare inom städning på kontor, hotell m.fl.
Specialister	25 Specialister inom informations- och kommunikationsteknologi	2511 – Specialister inom applikationsarkitektur 2512 – Applikationsplanerare 2513 - Webb- och multimediautvecklare 2514 – Applikationsprogrammerare 2519 – Övriga program- och applikationsutvecklare
Specialister	21 Specialister inom naturvetenskap och teknik	2149 – Övriga specialister inom teknik 2151 – Specialister inom elteknik 2153 – Specialister inom IKT-branschen
Jordbrukare, skogsarbetare m.fl.	61 Jordbrukare och djuruppfödare m.fl.	6113 - Växthusarbetare 6121 – Uppfödare av kött- och mjölkboskap och andra husdjur 6129 – Övriga djuruppfödare och djurskötare 6130 – Växtodlare och djuruppfödare, blandad drift
Byggnads-, reparations- och tillverkningsarbetare	72 Verkstads- och gjuteriarbetare samt montörer och reparatörer	7212 - Svetsare och gasskärare 7223 - Maskinställare och verkstadsmekaniker 7224 - Maskinslipare, -polerare och vässare 7231 - Motorfordonsmontörer och -reparatörer 7233 - Maskinmontörer och -reparatörer (jordbruks- och industrimaskiner)
Byggnads-, reparations- och tillverkningsarbetare	74 Personal inom el- och elektronikbranschen	7412 – Övriga elmontörer
Byggnads-, reparations- och tillverkningsarbetare	75 Personal inom livsmedel, trä, textil mm.	7511 – Styckare, fiskberedare m.fl.
Process- och transportarbetare	81 Processarbetare	8121 - Processoperatörer inom metallindustri 8122 - Ytbeläggare och efterbehandlare inom metallindustrin 8160 - Processoperatörer, livsmedelsindustri
Process- och transportarbetare	82 Hopsättare, industriprodukter	8211 – Hopsättare, verkstads- och metallprodukter 8212 – Hopsättare, elektrisk och elektronisk industri

Övriga arbetstagare	91 Städare, hembiträden och andra rengöringsarbetare	9112 – Kontors- och hotellstädare m.fl.
---------------------	--	---

Dessutom har man i den regionala riktlinjen för arbetstillstånd tagit i beaktande statsrådets kommande förordning där man stadgar om de yrkesbranscher där det finns problem med tillgången på arbetskraft på riksnivå.

4) Tilläggsuppgifter om uppehållstillstånd för arbetstagare och ansökningsprocessen

Migrationsverkets webbplats:

www.migri.fi

Arbetskraftsbarometer:

[Arbetskraftsbarometer – Första sidan](#)

Yrkesbranschernas ISCO-klassificering:

<https://www.tilastokeskus.fi/fi/luokitukset/ammatti/>

5) Den regionala riktlinjens giltighetstid: 1.6.-30.11.2025

Enligt regeringens proposition ansvarar NTM-centralerna för eventuella ändringsbehov i riktlinjerna samt för att riktlinjerna uppdateras minst halvårsvis.

Ytterligare information:

Heikki Hurrila (Södra Österbotten)

NTM-centralen i Södra Österbotten

heikki.hurrila@ntm-centralen.fi

Ari Pitkänen (Österbotten, Mellersta Österbotten)

NTM-centralen i Österbotten

ari.pitkanen@ntm-centralen.fi

Tämä asiakirja POHELY/592/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POHELY/592/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Palosaari Mika 20.05.2025 13:28

Ratkaisija Saari Timo 20.05.2025 13:14